

REGLUGERÐ

um hávaða.

1. gr.

Markmið reglugerðar þessarar er að draga úr og koma í veg fyrir hávaða.

Reglugerð þessi gildir um viðmiðunargildi fyrir hávaða og hávaðavarnir hér á landi og í mengunarlögsögunni og á við um atvinnurekstur, samgöngur og athafnir einstaklinga eins og við getur átt.

Um hávaða sem berst með byggingum og byggingarhlutum gildir byggingarreglugerð.

Um hávaða á vinnustöðum gilda lög um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum.

2. gr.

Merking orða og orðasambanda í reglugerð þessari:

Eftirlitsmæling: stakar mælingar sem framkvæmdar eru samkvæmt fyrirmælum í starfsleyfum eða í þeim tilgangi að kanna hvort settum reglum og viðmiðunarmörkum sé fylgt.

Mengun: þegar örverur, efni og efnasambönd valda óæskilegum og skaðlegum áhrifum á heilsufar almennings, raska lífríki eða óhreinka loftþpppppp, lád eða lög. Mengun tekur einnig til óþæginda vegna ólyktar, óbragðs, hvers konar hávaða og titrings, geislunar og varmaflæðis.

Úttektarrannsókn: viðamikil rannsókn eða langtímamæling, venjulega bundin við stærra svæði, svo sem landsvæði, þéttbýli eða hluta af þéttbýli, eða rannsókn á yfirgripsmiklum þáttum mengunar, svo sem frá farartækjum, eða rannsókn á mengun er berst frá öðrum löndum.

Ytra umhverfi: land, lögur og loft utandyra og utan vinnustaða.

3. gr.

Heilbrigðisnefnd hefur eftirlit með framkvæmd reglugerðar þessarar undir yfirumsjón Umhverfisstofnunar.

Eftirlitið nær til lofts, láðs og lagar, svo og búnaðar og allra aðstæðna, sem valdið geta mengun. Eftirlitið felst í að framfylgja ákvæðum laga, reglugerða og starfsleyfa.

Eftirlitsaðili skal með fræðslu, leiðbeiningum og upplýsingum stuðla að aðgerðum, sem miða að því að hindra og/eða takmarka mengun.

Eftirlitsaðila skal, þegar óskað er, veittur aðgangur að starfsleyfisskyldri og/eða eftirlitsskyldri starfsemi, að svæðum og mannvirkjum, þar sem mengunarhætta er til

staðar, svo og að búnaði og tækjum, sem geta valdið mengun. Eftirlitsaðila skulu veittar allar upplýsingar sem hann álitur nauðsynlegar vegna eftirlitsins.

Ákvæði reglugerðar þessarar hafa ekki áhrif á framkvæmd eftirlits samkvæmt lögum um varnir gegn mengun sjávar.

4. gr.

Um eftirlit fer samkvæmt reglugerð um mengunarvarnaeftirlit og um starfsleyfi fyrir starfsleyfisskyldan atvinnurekstur fer samkvæmt reglugerð um starfsleyfi fyrir atvinnurekstur sem getur haft í för með sér mengun.

5. gr.

Hávaði skal vera undir þeim viðmiðunarmörkum sem fram koma í viðauka, sbr. þó 8. gr. Ennfremur skal leitast við að uppfylla þau leiðbeiningarmörk sem fram koma í viðauka. Ef um er að ræða nýbyggingarsvæði í eldri byggð eða svæði þar sem skipulag eða starfsemi er fyrir, má þó heimila frávik sem lýst er í viðauka.

6. gr.

Hávaðavarnir skulu á hverjum tíma vera slíkar að hávaði sé innan viðmiðunarmarka samkvæmt 5. gr., sbr. þó 8. gr. Stuðlað skal að hávaðavörnum, m.a. á eftirfarandi hátt:

[1. Forráðamönnum fyrirtækja og stofnana er skylt að gera allt sem í þeirra valdi stendur til að koma í veg fyrir heilsuspillandi hávaða og óþægindi af völdum hávaða.]¹

2. Eigendur vélknúinna ökutækja skulu sjá svo um að farartæki þeirra valdi ekki óþarfa hávaða.

3. Við allar framkvæmdir, svo sem byggingar, gröft, gatnagerð o.fl., skal þess sérstaklega gætt að ekki verði óþægindi af völdum hávaða.

7. gr.

[Þegar meta skal heilsuspillandi áhrif hávaða, skal sérstaklega hafa í huga:

- a. Styrk hávaðans mældan í decibel(A).
- b. Tónhæð hávaðans.
- c. Hvort hávaðinn er stöðugur eða breytilegur.
- d. Daglega tímalengd hávaðans.
- e. Tíma sólarhringsins er hávaðinn varir.

¹ breytt með reglugerð nr. 478/2003

f. Heildartímabil sem ætla má að hávaðinn vari (dagar, vikur).

Líta ber á 85 decibel(A) sem hámark leyfilegs viðvarandi hávaða, en þó ber að meta hvert tilvik í samræmi við 1. mgr.

Heilbrigðisnefnd getur krafist sérstaks útbúnaðar á veitinga- og samkomuhúsum til að fyrirbyggja að gestir verði fyrir óþægindum/heyrnarskaða af völdum hávaða.]²

8. gr.

[Heilbrigðisnefnd getur bannað mjög hávaðasömum flutninga- og farartækjum umferð um tilteknar götur í íbúðahverfum og í nágrenni sjúkrahúsa og annarra heilbrigðisstofnana að kvöldlagi, um nætur eða allan sólarhringinn eftir atvikum.

Heilbrigðisnefnd getur gefið fyrirmæli varðandi hljómflutningstæki og önnur tæki á almannafæri, sem valdið geta hávaða og ónæði.]²

9. gr.

[Flugvelli má ekki staðsetja eða breyta þeim þannig, að heilsuspillandi hávaði hljótist af eða truflun á einkalífi manna, vinnufriði eða næturró.

Sérstakt tillit ber hér að taka til sjúkrahúsa og annarra heilbrigðisstofnana.

Bannað er að byggja íbúðarhús í nágrenni flugvalla í aðflugsstefnu flugbrauta þar sem hætta er á slysum og að hávaði fari yfir leyfileg mörk.

Sveitarstjórn getur, að fengnum tillögum heilbrigðisnefndar, takmarkað flugtök og lendingar flugvéla við ákveðna tíma sólarhrings á flugvöllum nálægt byggð og bannað alveg lendingar og flugtök þeirra flugvélagerða, sem eru sérstaklega hávaðasamar.

Við flugvelli skulu gilda hávaðatakmarkanir vegna flugumferðar og sé flugi jafnan hagað svo að sem minnstri truflun valdi íbúum nærliggjandi byggða.]²

10. gr.

Nú reynast hávaðavarnir ekki nægilegar og gerir þá heilbrigðisnefnd tillögur til sveitarstjórnar, t.d. um takmörkun umferðar og/eða starfsemi á ákveðnum tímum og svæðum, þ. á m. takmörkun umferðar um tilteknar götur að kvöldlagi, um nætur, eða allan sólarhringinn eftir atvikum, til að halda hávaða innan viðmiðunarmarka samkvæmt 5. gr.

11. gr.

Heilbrigðisnefnd getur, vegna sérstakra, óviðráðanlegra aðstæðna og að höfðu samráði við Umhverfisstofnun, leyft að á ákveðnum, afmörkuðum svæðum megi hávaði vera yfir viðmiðunarmörkum samkvæmt viðauka.

² breytt með reglugerð nr. 478/2003

12. gr.

Umhverfisstofnun annast, skipuleggur og hefur umsjón með úttektarrannsókn á hávaða.

Heilbrigðisnefnd framkvæmir eða lætur framkvæma reglubundnar eftirlitsmælingar á hávaða. Umhverfisstofnun gefur út reglur um framkvæmd mælinga.

Í viðauka er gerð grein fyrir þeim aðferðum sem nota skal við mælingar og/eða útreikninga á hávaða.

13. gr.

Við gerð svæðis-, aðal- og deiliskipulags skulu skipulagsyfirvöld hafa hliðsjón af niðurstöðum hávaðamælinga og útreikninga.

14. gr.

Um valdsvið, þvingunarúrræði, málsmeðferð, úrskurði og viðurlög fer samkvæmt ákvæðum laga nr. 7/1988 um hollustuhætti og mengunarvarnir.

15. gr.

Ef aðili sinnir ekki fyrirmælum eftirlitsaðila innan tiltekins frests, getur eftirlitsaðilinn ákveðið honum dagsektir allt að kr. 100.000 á dag, þar til úr er bætt.

16. gr.

Reglugerð þessi er sett með stoð í 5. gr. laga um hollustuhætti og mengunarvarnir, nr. 7/1998 og öðlast þegar gildi, frá sama tíma fellur úr gildi 7. kafli og 5. viðauki mengunarvarnareglugerðar nr. 48/1994, með síðari breytingum.

Umhverfisráðuneytinu, 20. desember 1999.

Siv Friðleifsdóttir.

Ingimar Sigurðsson.

VIÐAUKI

Reglur um hávaða utanhúss.

1. Almenn.

Við nýskipulag hverfa skal taka mið af töflu 1, sem sýnir viðmiðunargildi og leiðbeiningargildi varðandi hljóðstig frá bílaumferð og atvinnustarfsemi. Viðmiðunargildi fyrir hávaða "innan húss" er að finna í töflu í 5. mgr. 5. gr.

Ef upp koma tilvik sem þessar reglur ná ekki yfir, skal velja viðurkennda hávaðareglu sem stuðst er við í slíkum tilvikum í einhverju hinna Norðurlandanna.

Ef um er að ræða nýbyggingarsvæði í eldri byggð eða svæði þar sem skipulag eða starfsemi er fyrir, má heimila frávik varðandi umferðarhávaða, sem nánar er fjallað um í grein 5 í þessum viðauka. Um hávaða á iðnaðarsvæðum er fjallað í grein 4 í þessum viðauka.

2. Hugtök og skilgreiningar.

2.1 *Hljóðstig* er mælikvarði á hljóðstyrk. Það er oft mælt í decibelum í gegnum s.k. A - síu ("filter"), sem líkir eftir næmi eyrans. Hljóðstigið er þá táknað L_A og einingin er dB(A).

2.2 *Jafngildishljóðstig*, L_{eq} er ákveðið meðaltalshljóðstig, sem samsvarar sömu hljóðorku á mælitímanum og hinn raunverulegi breytilegi hávaði. Ef jafngildishljóðstigið er mælt í dB(A), er það táknað L_{Aeq} .

2.3 *Hámarkshljóðstig* er hæsta gildi sem hljóðmælir sýnir yfir ákveðinn mælitíma, þegar hann er stilltur á staðlaða tímastillingu "FAST". Ef hámarkshljóðstigið er mælt í dB(A) er hámarkshljóðstigið táknað L_{Amax} .

2.4 *Viðmiðunargildi* er það gildi sem verður að uppfylla til þess að ástandið geti talist viðunandi. Ef þetta viðmiðunargildi er samt sem áður ekki uppfyllt, skal skilgreina hvernig hægt verður að uppfylla það innan ákveðins tíma.

2.5 *Leiðbeiningargildi* er gildi sem ákjósanlegt er að uppfylla eða stefna að því að uppfylla sem langtímamarkmið, en leitast skal við að uppfylla það þar sem þess er nokkur kostur.

3. Mæliaðferðir.

Ef ástæða þykir til þess að kanna hvort hljóðstig sé innan marka skulu mælingar gerðar samkvæmt ákveðnum mæliaðferðum. Þær aðferðir sem nota skal þar til Evrópustaðlar hafa tekið gildi hérlendis á þessu sviði eru eftirfarandi: (NT = Nordtest, samræmdar norrænar mæliaðferðir.)

3.1

3.1.1 Við athugun á hávaða frá atvinnustarfsemi skal mæla skv. samnorrænni mæliaðferð, t.d. sænsku útgáfunni: *Metod för imissionsmätning av externt industribuller. Statens Naturvårdsverk: Meddelande 6/1984*.

3.1.2 Við útreikninga á hávaða frá atvinnustarfsemi skal nota Nordtest aðferðina NT ACOU 080: *Industrial plants: Noise emission*. Þar er hávaðinn fyrst mældur við upptökin, og síðan má reikna útbreiðslu hans.

3.2

3.2.1 Við athuganir á hljóðstigi frá umferð skal mæla skv. NT ACOU 039: *Road traffic: Noise* eða NT - ACOU 056: *Road traffic: Noise - Simplified method*.

3.2.2 Útreiknað hljóðstig skal fundið með samnorrænu reiknilíkani fyrir umferðarhávaða: *Nordisk beräkningsmodell för vägtrafikbuller*.

Tafla 1. Viðmiðunargildi og leiðbeiningargildi fyrir hljóðstig í og við íbúðarhúsnæði, kennslu- og sjúkrahússtofur. (Leiðbeiningargildi eru innan sviga).

Hljóðstig utan við húsvegg á jarðhæð og utan við opnanlega glugga í töflunni er frísviðsgildi, annaðhvort mælt beint án áhrifa frá endurkastandi flötum, eða mæligildi við húshlið leiðrétt m.t.t. áhrifa frá endurkastandi flötum.

Hljóðgjafar úti	Mesta hljóðstig	Mælitími
	utan við húsvegg á jarðhæð	inni
	og utan við opnanlega glugga	
<i>Bílaumferð:</i>		
Íbúðarhúsnæði, kennslu- og sjúkrastofur	L _{Aeq}	55 (45) 30 24 klst
<i>Atvinnustarfsemi - virka daga (07 - 18):</i>		
Blönduð byggð: verslun, þjónusta		
smáiðnaður, íbúðarbyggð	L _r	55
Hrein íbúðarbyggð	L _r	50
Sumarhúsabyggð	L _r	40
<i>Atvinnustarfsemi - kvöld (18 - 23) og helgidaga:</i>		
Blönduð byggð: verslun, þjónusta		
smáiðnaður, íbúðarbyggð	L _r	50
Hrein íbúðarbyggð	L _r	45
Sumarhúsabyggð	L _r	35
<i>Atvinnustarfsemi - nótt (23 -07):</i>		
Blönduð byggð: verslun, þjónusta		
smáiðnaður, íbúðarbyggð	L _r	40
Hrein íbúðarbyggð	L _r	40
Sumarhúsabyggð	L _r	35

Reglugerð nr. 933/1999 með breytingum í reglugerð nr. 478/2003

L_r stendur fyrir "rating level" skv. ISO 1996/1 (1982) par. 3.11 og er jafnt L_{Aeq} nema þegar hljóðið inniheldur ríkjandi tón eða högghljóð, en þá bætast 5 dB við mæligildið.

4. Hljóðstig frá fyrirtækjum og annarri starfsemi.

Auk þeirra viðmiðunargilda sem sýnd eru í töflu 1, gilda eftirfarandi mörk fyrir iðnaðarsvæði um mesta hljóðstig utan við glugga:

		Virkir dagar	Kvöld	Nætur
		kl. 07-18	kl. 18-23	kl. 23-07
Iðnaðarsvæði	L_r	70	70	70

5. Hljóðstig frá umferð.

Hljóðstig frá umferð er mælt og markgildi sett sem svokallað jafngildishljóðstig í dB(A) fyrir heilan sólarhring. Viðmiðunargildin miðast við ákveðna tímadreifingu umferðarinnar, þannig að reiknað er með 7-8% næturumferð á stofnbrautum og tengibrautum, en um 4-5% næturumferð á safngötum og húsagötum. (Næturumferð hérlendis telst vera milli kl. 00.00 og 07.00.)

Þessi forsenda um tímadreifingu umferðarinnar gefur um 7-8 dB(A) minni umferðarhávaða að næturlagi en að degi til á stofnbrautum og tengibrautum, en um 9-10 dB(A) á safn- og húsagötum. Ef veruleg frávik eru á tímadreifingu umferðarinnar miðað við þessar forsendur, skulu viðmiðunargildin fyrir umferðarhávaðann breytast í samræmi við það.

Viðmiðunargildi og leiðbeiningargildi fyrir umferðarhávaða,

jafngildishljóðstig í dB(A) fyrir sólarhring. (Leiðbeiningargildi eru innan sviga.).

Viðmiðunargildin "innan húss" í töflunni miðast við lokaða glugga. Viðmiðunargildin utan við h0000úsvegg á jarðhæð og utan við opnanlegan glugga í töflunni eru frísviðsgildi, annaðhvort mæld beint án áhrifa frá endurkastandi flötum, eða mæligildi við húshlið leiðrétt m.t.t. áhrifa frá endurkastandi flötum.

	Grunntafla:	Frávik ¹⁾	
		I	II
	Nýskipulag		
<i>Innan húss:</i>			
Íbúðarhúsnæði	30	40	30
Kennslu- og sjúkrastofur	30	35	30
Hávaðalitlir vinnustaðir	40	50	40
<i>Utan við glugga:</i>			
Íbúðarhúsnæði	55 (45)	65	70/55
Kennslu- og sjúkrastofur	55 (45)	60	70

Reglugerð nr. 933/1999 með breytingum í reglugerð nr. 478/2003

Útissvæði:

Útivistarsvæði í þéttbýli	55 (45)	65	
Sumarhúsabyggð	45 (40)	65	70

70/55 merkir að viðmiðunarkrafan um 55 dB(A) utan við opnanlegan glugga skal vera uppfyllt fyrir a.m.k. helming íveruherbergja í hverri íbúð. Annars er leyfilegt hljóðstig utan við opnanlegan glugga allt að 70 dB(A).

- ¹⁾ Frávik:
- I Veruleg breyting á umferðaræð í byggð sem fyrir er.
 - II Nýbyggingarsvæði í eldri byggð eða endurnýjun byggðar sem fyrir er.